

Genina Calafell, Gerard Guimerà, Mireia Esparza, Adolfo Agúndez, Gregorio Jiménez

Objectius

Analitzar les representacions socials entorn el Canvi Climàtic (CC) de l'alumnat d'educació secundària que participen al programa d'Escoles Verdes de Catalunya.

Bloc	Característiques de la informació	Número de preguntes	Tipo de resposta
I	Perfil de la mostra:	1, 2, 3, 4 y 5.	Múltiple opció. Resposta curta.
II	Coneixement del CC.	6 y 7.	Escala de Likert.
III	Percepció del coneixement propi sobre el CC.	8, 9, 10, 11, 12.	Escala de valors. Resposta oberta.
IV	Informació, seguretat i escepticisme sobre el CC.	13, 14, 15, 16.	Múltiple opció. Escala de valors.
V	Accions per mitigar el CC.	17, 18 y 19.	Resposta oberta.
VI	Problemàtiques ecosocials del CC.	20-51.	Múltiple opció. Resposta oberta.

Contextualització

El planeta està travessant ràpides transformacions provocant una crisi climàtica i ecosocial sense precedents. L'educació per al canvi climàtic (EdCC) s'ha consolidat com una eina vital i reconeguda, per abordar aquests reptes. La formació i la resiliència dels joves és clau i l'EdCC els hauria de dotar de coneixements, estratègies i accions per mitigar i adaptar-se a la crisi climàtica.

Problemàtica	F	I	N	B	P	A	H	K	L	J	O	C	M	D	D	G
Te relació (%)	87%	87%	87%	86%	83%	82%	81%	81%	80%	77%	72%	62%	59%	46%	41%	40%

	Reciclar	No respon	Reduir el cotxe	transport públic	No contaminar	Reduir el plàstic	No embrutar	No ho sop	Estalviar aigua	Reutilitzar
Acció individual	41%	12%	9%	9%	8%	8%	7%	7%	7%	5%
Acció col·lectiva	27%	12%	13%	10%	7%	4%	6%	8%	3%	5%
Acció a llar o escola	59%	11%	2%	5%	0%	4%	3%	6%	6%	5%

Activitats o experiències més rellevants i agents implicats

- Enfocament quantitatiu i descriptiu per tal de: 1) **Identificar i caracteritzar les accions** que proposa l'alumnat per mitigar el CC a l'esfera individual i col·lectiva i en contextos propers; 2) Explorar la **relació** que l'alumnat atorga a **problemes ecosocials amb el CC**.
- Mostra: 530 estudiants de 8 centres educatius del territori català i del programa d'escoles verdes o XESC.
- Instrument de recollida de dades: Qüestionari sobre el CC, Coneixements i acció (Calafell, Esparza i Jiménez, Agúndez, en premsa)
- Anàlisi de dades: Depuració de dades i normalització de noms, taules de freqüències i histogrames, anàlisi estadístic amb χ^2
- Referència del projecte: L'educación reative aux changements climatiques: un étude comparée des politiques publiques, représentations, matériel pédagogique et pratiques en Catalogne et au Quebec" (RUI2022Q), Govern del Quebec. Contracte entre la Generalitat de Catalunya y la Universitat de Barcelona "Anàlisi de les concepcions de canvi climàtic dels joves de la Xarxa d'Escoles Verdes (AG-2022-1654).

Canvis i transformacions aconseguides

- L'alumnat no és capaç d'identificar que el consumisme, el consum de carn o les migracions estan relacionades amb el CC.
- Els contextos que més identifiquen amb el CC són: la contaminació dels cotxes, la sequera i la desforestació.
- Les accions proposades no impliquen un canvi en l'estil de vida, el consum o el model productiu.
- L'acció majoritària és sempre i amb diferència "Reciclar".
- L'alumnat no distingeix entre accions individuals i accions col·lectives.

Conclusions

- Llacunes en la comprensió del CC, especialment en la relació amb l'estil de vida.
- Generalització d'accions individuals i col·lectives
- Dèficit en l'aplicació d'accions quotidianes per mitigar el canvi climàtic
- Rellevància excessiva del reciclatge per pal·liar el canvi climàtic.
- Necessitat d'una educació més ecosocial, complexa, contextual i transformadora

Referències i més informació

Calafell, G., Esparza, M., Jiménez, G., Agúndez, A. (en premsa) Un cuestionario de valoración de las representaciones sobre el cambio climático: conocimientos, percepción, situaciones y acción (Cuestionario RSCCCPSA). Ministerio de Medio Ambiente. Organismo autónomo de Parques Nacionales.

Calafell, G., Guimera, G., Esparza, M., Jiménez, G., A. (2023) La educación para el cambio climático: orientaciones y reflexiones a partir de las representaciones de los jóvenes de la red de escuelas para la sostenibilidad de catalunya en Molero, M., et all (coord) *Nuevos enfoques de aproximación a la investigación e intervención en contextos educativos* (pp.415-430), Dykinson, S.L.